

HODNOCENÍ VZDĚLÁVACÍCH VÝSLEDKŮ

Opakovanie skratiek:

CERMAT - Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání

ČŠI – Česká školní inspekce

NÚOV – Národní ústav pro odborní vzdělávání

ŠVP – školní vzdělávací program

RVP – rámcový vzdělávací program

ÚIV – ústav pro informace ve vzdělávání

ZŠ – Základní škola

OECD – *Organizace* pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

SCIO - instituce zabývající se vývojem a organizací testování v rámci přijímacích zkoušek

PISA - Programme for International Student Assessment - Mezinárodní program hodnocení studentů

MŠMT - *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*

K čomu je dobré hodnotenie výsledkov? – zaisťuje kvalitu a efektivitu vzdelávania
dôležitá informácie pro žáka, rodiče, školu, zřizovatele školy

Rozdiel evaluace a hodnotenie =

Evaluace – širší pojem, ide o vyhodnotenie a analýzu všetkých prvkov vzdelávacieho procesu a všetkých úrovní vzdelávacej sústavy

Hodnotenie – užší kontext, hodnotenie jednotlivých žiakov či učiteľov

porovnávania „něčeho“ s „něčím“, rozlišujeme „lepší“ od „horšího“ a vybíráme „lepší“, se snažíme sa nájsť najít cestu k náprave, zlepšení „horšího“. Porovnáváme objekt či predmet hodnotenia, buď priamo s iným zrovnateľným objektom, alebo s nejakým ideálnym vzorom či normou.

FUNKCE:

poznávací či **informativní** - žák získává přehled o tom, jak vyhověl zadaným kritériím, prostřednictvím hodnocení dává učitel zpětnou vazbu žákovi o jeho vědomostech, výkonu, nedostatcích, chování atd.

• **konativní** či **regulativní** - žák získává nejen poučení pro svou další činnost, ale i podněty pro to, jak svou práci vylepšit, opravit, změnit. Hodnocením může učitel regulovat učební činnost žáka a nasměrovat jej ke kvalitnějšímu výkonu

• **motivační** - hodnocení by mělo žáka povzbudit a motivovat nejen v učebních činnostech, ale i v práci sám na sobě a ve snaze o zlepšení

• **výchovná** - hodnocení by mělo žáka vést k formování pozitivních vlastností a postojů, mělo by se pozitivně podílet na utváření žákovy osobnosti

• **diagnostická** - na základě dosažených výsledků žáka lze identifikovat např. specifické poruchy učení a vyvodit pedagogické závěry pro jejich řešení

• **prognostická** (někdy zaměňováno s **diagnostickou**) - hodnocením si učitel vytváří přehled o žákových schopnostech, vědomostech, návycích, může pak odhadnout další žakovu studijní perspektivu

• **selektivní** či **diferenciační** - hodnocení může učiteli pomoci rozdělit žáky do stejnorodých skupin dle výkonnosti, avšak mnohdy může vést k negativnímu „zaškrtávání“ žáka do

určité skupiny. V současné době je výsledné hodnocení žáka považováno za důležité kritérium např. k přijetí k dalšímu studiu.

Hodnocení vzdělávacích výsledků žáka má několik úrovní : Mezinárodní, národní, školní / externí, interní

MEZINÁRODNÍ

IEA (Mezinárodní organizace pro hodnocení vzdělávacích výsledků) – od 60. let provádí monitoring matematické a přírodovědné gramotnosti – studie TIMMS (trends in international mathematics and science study)

iniciativa OECD – testy PISA (Mezinárodní program hodnocení studentů) – rovněž matematika a přírodověda

NÁRODNÍ

výsledky žáků jsou zjišťovány v určitých klíčových bodech (uzlech) vzdělávání (ukončení určitého vzdělávacího stupně) – znalostní testy z centrální úrovně

Maturita (realizuje CERMAT)

Testování žáků 5. a 9. ročníků (realizuje Česká školní inspekce)

ŠKOLNÍ

monitoring výsledků žáka probíhá **intenzivně**

průběžné hodnocení (slovní hodnocení, klasifikace) – sumativní, formativní –

Pojem formativní hodnocení se objevil na počátku 70. let. Vznikl poněkud paradoxně v okruhu lidí, kteří se zabývali výzkumem testování znalostí žáků. Nejznámější osobností je asi B. Bloom. Ten se svými spolupracovníky došel k závěru, že pedagogické hodnocení by se nemělo zabývat pouze měřením žákova výkonu, ale mělo by žákům poskytovat zpětnou vazbu a radit jim, jak napravovat chybné učební postupy.

hodnotící nástroje tvoří – učitel (interní hodnocení)

odborné instituce (Scio, Kalibro, Cermat) – externí hodnocení

Žiaka hodnotíme:

1. v oblasti vedomostí

- znalosť fyzikálnych javov
- osvojenie obsahu fyzikálnych pojmov, vrátane fyzikálnych veličín a ich jednotiek
- osvojenie vzťahov medzi fyzikálnymi veličinami
- osvojenie fyzikálnych zákonov
- osvojenie fyzikálnych teórií
- osvojenie myšlienkových operácií a postupov myslenia (analýza, syntéza, porovnávanie, indukcia, dedukcia, analógia, modelovanie, zovšeobecňovanie, konkretizácia)

2. v oblasti spôsobilostí, zručností a návykov:

- osvojenie intelektuálnej spôsobilosti pozorovať fyzikálne objekty (schopnosť koncentrovať sa na pozorovaný objekt, postrehnutie a sledovanie jeho podstatných znakov, kvalita opisu pozorovaných objektov a zápisov o pozorovaní, úroveň interpretácie výsledkov pozorovania) = osvojenie zručností v experimentálnej činnosti a spracovaní získaných hodnôt